

การสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้ไม้ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจ

สุทัศน์ เล้าสกุล¹ สกลท์ บุญเสริมสุข²

บทคัดย่อ

การสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้ไม้ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมพันธุ์ไม้เศรษฐกิจที่มีการใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในแต่และพื้นที่ของประเทศ และเพื่อเก็บข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ส่งเสริมการปลูก การขยายพันธุ์ การจัดการ และการใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ไม้ที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจและถูกคัดเลือกไว้มีจำนวน 5 ชนิดคือ ไม้บงใหญ่ (*Dendrocalamus brandisii*), ไม้ซางหม่น (*D. sericeus*), ไม้หมาจู หรือไม้หวานอ่างซาง (*D. latiflorus*), ไม้เลี้ยงหวาน (*Bambusa nana*) และไม้กิมซุง หรือไม้ตงลิ้มแล้ง (*B. beecheyana*) โดยทำการขยายพันธุ์ไม้แต่ละชนิด พร้อมกับการเตรียมพื้นที่สวนรวมพันธุ์ขนาด 20 ไร่ ในสถานีวิจัยและพัฒนารักษาพันธุ์ไม้จังหวัดกาญจนบุรี โดยกำหนดผังในการปลูก การวางระบบน้ำ การจัดการ การเก็บข้อมูลอัตราการรอดตาย และการเจริญเติบโตของหน่อและลำ ในช่วง 2 ปีแรกของการปลูก พบว่าไม้เศรษฐกิจทั้ง 5 ชนิดมีอัตราการรอดตาย 85-100% ในช่วงอายุปีที่ 3 พบว่า อัตราการแตกหน่อจากมากที่สุุดไปน้อยที่สุุดในไม้บงใหญ่ ไม้ซางหม่น ไม้กิมซุง ไม้เลี้ยงหวาน และไม้หมาจู คือ 69.79%, 60.93%, 56.77%, 53.12% และ 41.14% ตามลำดับ ไม้ที่ให้จำนวนหน่อรวมในช่วงระยะเวลา 3 ปี จากมากไปน้อยคือ ไม้บงใหญ่, ไม้เลี้ยงหวาน, ไม้กิมซุง, ไม้ซางหม่น และ ไม้หมาจู ตามลำดับ ส่วนไม้ที่ให้จำนวนลำรวมในช่วงระยะเวลา 3 ปี จากมากไปน้อยคือ ไม้เลี้ยงหวาน, ไม้ซางหม่น, ไม้บงใหญ่, ไม้กิมซุง และ ไม้หมาจู ตามลำดับ สำหรับการเจริญเติบโตของหน่อและลำ ในช่วง 3 ปีของการปลูกพบว่าไม้ที่มีการเจริญเติบโตโดยรวมจากดีที่สุุดไปน้อยที่สุุดคือ ไม้ซางหม่น ไม้กิมซุง ไม้เลี้ยงหวาน ไม้บงใหญ่ และ ไม้หมาจู ตามลำดับ

คำหลัก : ไม้เศรษฐกิจ สวนรวมพันธุ์ไม้

¹นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ e-mail : suthat_47@hotmail.com

²นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ e-mail : smit98@hotmail.com

Establishing of high economic potential bamboos living collection

SUTHAT LAOSAKUL · SAPOL BOONSERMSUK

ABSTRACT

Establishing of high economic potential bamboos living collection is aimed to collect economic bamboo species that are widely used in the country and to collect useful data for the promotion of bamboo planting and multiplication, especially the proper management and utilization to increase productivities and cost benefits for further utilizing. The 5 selected bamboo species are Pai Bong Yai (*Dendrocalamus brandisii*), Pai Sang Mon (*D. sericeus*), Pai Ma Ju (*D. latiflorus*), Pai Leing Wan (*Bambusa nana*) and Pai Kim Sung (*B. beecheyana*). These bamboos were propagated and used as samples for the experiment. The area of 20 Rais (3.2 hectare) at Hin-Lap Silvicultural Research Station, Kanchanaburi province was selected and prepared for the bamboo living collection area and experimental area. Layout for the experimental area was designed based on RCBD (Random Complete Block Design). Watering and maintenance system were set up. Data on survival rate and growth rate of shoot and culm were collected. Results showed that survival rate of 5 bamboo species were 85-100% in average. After 3 years of planted, the shooting rate was found highest in *D. brandisii*, and gradually decrease in *D. sericeus*, *B. beecheyana*, *B. nana*, and *D. latiflorus* namely, 69.79%, 60.93%, 56.77%, 53.12% and 41.14% respectively. Total amounts of shoots from each specie after 3 years planted from the highest to the lowest were found in *D. brandisii*, *B. nana*, *B. beecheyana*, *D. sericeus*, and *D. latiflorus*, respectively. *B. nana* showed highest number of culms after 3 years planted and gradually decreased in *D. sericeus*, *D. brandisii*, *B. beecheyana* and *D. latiflorus* respectively. The highest overall growth rate of shoot and culm during the first 3 years was found in *D. sericeus* and gradually decrease in *B. beecheyana*, *B. nana*, *D. brandisii* and *D. latiflorus*, respectively.

Keywords : Economic bamboo Bamboo living collection